

РЕШЕНИЕ

№ 740

гр. Бургас, 18.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, III ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на четиринадесети юни през две хиляди
двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Росен Д. Парашкевов
Членове: Йорданка Г. Майска
РАДОСТИНА П. ПЕТКОВА

при участието на секретаря Жанета Д. Граматикова
в присъствието на прокурора Г. Д. Д.
като разглежда докладваното от Йорданка Г. Майска Въззивно гражданско
дело № 20222100500735 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба от Р. Д. ЯП. от гр.Несебър, заявена чрез
пълномощника и съдебен адресат адв. Стоян Мемцов от АК-Пловдив с посочен
съдебен адрес в гр.Пловдив, ул.Стефан Веркович № 3, ет.1, офис 5 против Решение №
69/14.03.2022г., постановено по гр. дело № 871/2021г. по описа на РС-Несебър, с което
съдът е отхвърлил претенцията на въззивника за осъждане на Прокуратурата на
Република България, за заплащане на сумата от 5001лева, представляващи претърпени
неимуществени вреди, причинени й от Постановление от 29.09.2020г. по пр.пр. №
11313/2020г. на РП-Бургас, с което е било разпоредено на МВР-Несебър да организира
преглед на въззивницата при психиатър в ЦПЗ-Бургас, ведно със законната лихва
върху главницата, считано от 02.10.2020г. до окончателното изплащане на сумата.

С жалбата се изразява недоволство от така постановеното съдебно решение,
като неправилно, необосновано, постановено при нарушение на материалния закон и
при съществени нарушения на съдопроизводствените правила. Счита, че при правилно
установена фактическа обстановка, съдът е направил неправилни правни изводи, че
прокуратурата не следва да носи отговорност за указанията дадени от нея в процесното
постановление, тъй като с него не е указвано на МВР да отвеждат принудително
въззивницата до ЦПЗ. Навежда, че резултат от този неправилен извод е, че не са
обсъдени показанията на св.Н.-фелдшер в линейката, отвела въззивницата до ЦПЗ, че е
обичайна практика по искане на прокуратурата екип на спешна помощ да взема
посочените лица и да ги отвежда за медицински преглед в ЦПЗ-Бургас. Посочва, че
прокуратурата няма правомощия нито по НПК, нито по ЗЗдр. да разпорежда
принудително психиатрично изследване, като компетентности в тази насока
законодателят е предоставил само на съда в определени процедури. Моли, съда за

отмяна на решението и уважаване на претенцията. Не се сочат доказателства. Не са сторени доказателствени искания. Претендира присъждане на сторените в двете съдебни инстанции съдебни разноски.

В срока предвиден в ГПК не е постъпил отговор на въззивната жалба от въззиваемата Прокуратура.

В с.з. въззивницата се представлява от упълномощен процесуален представител, който поддържа въззивната жалба, като отново посочва, че при правилно установена фактическа обстановка НРС в обжалваното решение е формирал неправилни правни изводи. Пледира отмяна на обжалваното решение и уважаване на исковата претенция в посочения размер, като поддържа, че компетентен да постанови психиатрично освидетелстване е само съдът, докато прокуратурата няма такива правомощия. Разрешение на съд липсва, а въззивницата е заведена от органите на полицията принудително, без нейно съгласие за преглед в ЦПЗ-Бургас, с които действия е лишена противозаконно от свобода, по разпореждане, дадено с постановление на РП-Бургас и така спрямо нея е осъществена неоснователна процесуална принуда, осъществяваща състава на чл.2, ал.1, т.1, предл.последно от ЗОДОВ. Не сочи доказателства.

В с.з. процесуалният представител на Прокуратурата на Р. България, моли въззивната жалба да бъде оставена без уважение като неоснователна и моли обжалваното решение да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно. Счита, че претенцията на въззивника-ищец срещу прокуратурата правилно е била отхвърлена, тъй като не са налице основанията за ангажиране отговорността на Прокуратурата по ЗОДОВ, в която насока са и мотивите на обжалваното решение.

Въззивната жалба е подадена против подлежащ на обжалване съдебен акт, в законовия срок по чл. 259, ал. 1 ГПК, от надлежно упълномощен представител легитимирано лице, което има правен интерес от обжалване, и съдържа необходимите реквизити по чл. 260, ал. 1, т. 1, 2, 3, 4 и 7 ГПК и чл. 261, т. 1 и 4 ГПК, поради което е процесуално допустима.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, на основание чл. 12 ГПК приема за установено от фактическа страна следното:

В Районна прокуратура гр. Бургас е била образувана и водена преписка № 11313/2020г. , след като са били отделени материали от пр. № 6709/2020г. на РП-Бургас. С Постановление от 29.09.2020г., по пр.№ 11313/2020г. на РП-Бургас на основание чл. 199НПК и чл. 145, ал. 1, т. 3 и т. 6 от ЗСВ, е било възложено на ръководителя на ЦПЗ - Бургас извършване на проверка, по изложени обстоятелства в докладна записка на служител на РУ МВР Несебър, при която да се установи налице ли са основанията на чл. 150 и чл. 154 вр. чл. 146, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗЗ за прилагане на мерки за временно физическо ограничаване по отношение на Р. Д. ЯП.. С това постановление е отправено предложение ръководителя на ЦПЗ Бургас, в случай, че при извършване на проверката се установи необходимост от задължително настаняване и лечение на Я. и не са налице основания по чл. 154, ал. 3 от ЗЗ, да бъде сезирана Районна прокуратура - Бургас, която да поиска от Районен съд гр. Бургас да постанови решение в тази насока. Даден е срок от 48часа за изпълнение, считано от получаване на постановлението, след което е следвало Районна прокуратура- Бургас да бъде уведомена, като е разпоредено копие от постановлението да се изпрати на Началника на РУ Несебър на ОД МВР Бургас.

От събраните по делото гласни доказателства и по-конкретно показанията на св.З. Ст.-полицай при РУ на МВР-Несебър, св.И.Н.-фелдшер при ФСМП-Несебър и св.П.С.-шофьор на линейка се установява, че съществува създадена организация по

придружаване на различни лица до ЦПЗ-Бургас, като както полицейския служител, така и фелдшера са придружавали многократно различни хора до центъра за психиатрични изследвания. В конкретния случай в изпълнение на постановлението на Районна прокуратура –Бургас на 02.10.2020г. въззивницата Р.Я. била призована по телефона в РУ МВР Несебър. Ищцата отишла в управлението, защото си мислела, че е повикана за изясняване на обстоятелствата във връзка с подадени от нея в полицията жалби. В управлението Я. била посрещната от полицай З. Ст., служител на охранителна полиция. Св.С. твърди, че е бил определен да придружи Я. до ЦПЗ „Проф. д- р Иван Темков” - Бургас на основание посоченото постановление на Районна прокуратура – Бургас, но не бил прочел последното; пред управлението линейката била пристигнала; този свидетел като не посочва и дали е уведомявал въззивницата за причините поради които трябва да се качат двамата в линейката и къде трябва да я отведат. Св.Н. също твърди, че полицията би следвало да уведоми лицето. В линейката мед.фелдшер пътувал на предна седалка до водача, а отзад били въззивницата и св.С.. По време на пътуването въззивницата провела телефонен разговор, в който обяснявала какво се случва с нея, но св.С. не разбрал с кого. Когато пристигнали в ЦПЗ-Бургас Я. била прегледана от д- р Георги Гребенаров, психиатър. След прегледа, който се състоял в разговор, след който лекарят написал рецепта и заключил, че Я. не подлежи на задължително лечение, а следва да приема лекарствата, които изписал. След като оставила въззивницата и св.С. пред сградата на ЦПЗ-Бургас, линейката била повикана по спешност и потеглила обратно за гр.Несебър. Св.Н. посочва, че екипът на линейката има ангажимент само да откара лицето до ЦПЗ, но не и да изчака прегледа и да го връща обратно. Св.С. посочва, че се наложило да организира сам връщането си до гр.Несебър. Същото трябвало да стори и въззивницата Я., тъй като тя живеела в гр.Несебър.

От показанията на св.М.а-братовчедка на въззивницата, се установява, че Я. е позвънила и е разговаряла именно на свидетелката. Св.М.а посочва, че Я. е била много изплашена, съобщила ѝ, че я блъскат и я качват насила в линейката, съобщила по телефона, че полицаят ѝ казал:„Сега ще те откараме в лудницата”, мислела е че ще я изкарат луда. След случилото се св.Мецова посетила лично Я. и посочва, че последната била стресирана, притеснена и постоянно плачела. Страхувала се, че отново може да бъде отведена без предупреждение, като била загубила вяра в институциите. Свидетелката допълва, че въззивницата живеела сама, а притесненията ѝ продължили дълго време след станалото, така за да се успокоява тя приемала лекарства, а понякога употребявала алкохол.

От материалите по пр.пр. № 11313/ 2020г. на БРП се установява, че при извършения преглед д-р Гребенаров е установил, че към момента на прегледа е с параноялни налудности, като болната е фиксирана само към съпруга си, но не и към околните, поставена е диагноза „Налудно разстройство. Панароялен синдром, но не се налага хоспитализация. Въз основа на това на 09.10.2020г. прокурор Йорданка Попова е отказала да отправи предложение до съда за задължително лечение в психиатрично заведение на Р. Д. ЯП..

Видно от решаващите мотиви на обжалваното решение на НРС е прието, че Я. е била отведена до ЦПЗ-Бургас без да е била уведомено и да е наясно със съдържанието на прокурорското постановление и целта на изследването, което ѝ предстои, но тези действия не са извършени в изпълнение на изрични указания на наблюдаващия прокурор, издал процесното постановление, поради което Районна прокуратура – Бургас не следва да носи отговорност.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

На основание чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, по допустимостта – в обжалваната му част, а по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Съдът намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо, а по наведените с въззивната жалба оплаквания за неправилност приема следното:

Предявеният иск по отношение на търсеното обезщетение е с правно основание чл. чл.2, ал.1, т.1 от ЗОДОВ, вр. чл. 5, §1 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи.

Съгласно чл.2, ал.1, т.1 от ЗОДОВ Държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от разследващите органи, прокуратурата или съда, при: задържане под стража, включително като мярка за неотклонение, домашен арест, когато са били отменени, прилагане от съда на задължително настаняване и лечение или принудителни медицински мерки, когато те бъдат отменени, както и при всички други случаи на лишаване от свобода в нарушение на чл. 5, § 1 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, съставена в Рим на 4 ноември 1950г.

Настоящият съдебен състав счита, че в конкретния случай именно на основание и в изпълнение на издаденото от Районна прокуратура –Бургас постановление от 29.09.2020г. по пр.пр. № 11313/ 2020г. по описа на БРП е осъществена неоснователна принуда спрямо въззивницата, която ангажира отговорността на ответника по реда на чл. 2, ал. 1, т. 1 от ЗОДОВ. Това е така защото липсва разпоредба, според която дори при събирането на данни прокурорът да може да назначава експертизи и да задължава лицето да се яви на преглед, като такива правомощия законодателят е дал само на съда и то в рамките на строго разписани процедури. По регламента на действащия ЗЗдр. принудителното настаняване за целите на освидетелстването (психиатрично изследване) е дадено като правомощие на съда с оглед удовлетворяване изискванията чл. 5, § 4 от конвенцията, и единствено съдът е компетентен да разпорежи извършването на експертиза, и ако е необходимо, хоспитализирането на заинтересованата страна за целите на експертизата, и то след като бъдат изслушани в открито заседание лицето, подпомагано от неговия защитник, и психиатър; макар при последната процедура искането да се внася от прокуратурата, редовността му се преценява от компетентния съд.

Нито НПК, нито НК или ЗЗдр. не дават правомощие на прокуратурата да задължи някое лице да се подложи на медицинско изследване, като това това може да направи само съдът и то по предвидения за това ред – чл. 89 НК и чл. 153 и сл. ЗЗдр., като тези две процедури са самостоятелни и независими, не могат да се смесват – в първия случай се касае за прилагане на мерки по НПК (съдът, в рамките на образувано наказателно производство, постановява принудително лекуване в специална психиатрична болница или в специално отделение в обикновено психоневрологическо заведение по отношение на лице, извършило обществено опасно деяние в състояние на невменяемост или изпаднало в такова състояние преди постановяване на присъдата или по време на изтърпяване на наказанието), а във втория – за задължително настаняване и лечение по административен ред на определена категория лица, обхванати от ЗЗдр.. В нито нито една от тези две процедури законодателят не е предвидил правомощие на прокурора да се разпорежда с едно лице да се подложи на психиатрично изследване. В конкретния случай е безспорно, че няма образувано наказателно производство, напротив по повод образувана прокурорска преписка са отделени материали и е образувана настоящата, поради данни, че въззивницата/налице са индиции, че тя е била жалбоподател вероятно по предходната пр.преписка/ говори несвързано пред полицейските служители, като са приложени и други сведения, като не се мотивира извод лицето да е опасно за себе си или околните./ в т.см. Опр.

От събраните по делото доказателства еднозначно се установява, че въззивницата е била отведена /за психиатричен преглед/ без дори да бъде уведомена накъде я отвеждат и на какво основание. Житейски обосновани и установени чрез събраните гласни доказателства-показанията на св.М.а са твърдяните неимуществени вреди, а именно че още при качването ѝ в линейката Я. е изпитала силен страх и притеснение, които се засилили след като ѝ било отказано обяснение за причината за отвеждането ѝ в ЦПЗ Бургас, страховете ѝ се увеличили още повече след като униформения служител и казал след настояванията ѝ, че бъде настанена в лудница, а след прегледа била принудена да организира превоза си обратно до гр.Несебър сама.

С оглед установената фактическа обстановка настоящият състав приема, че Я. е била лишена от свобода в нарушение на [чл. 5, § 1 от конвенцията](#) в рамките на не повече от половин работен ден от пристигането ѝ в сградата на РУ на МВР-Несебър, където се явила поради призоваването ѝ от полицейски служител, отвеждането ѝ до сградата на ЦПЗ-Бургас, където е извършен преглед до освобождаването ѝ след прегледа. В този период от време, предвид гореустановените обстоятелства, въззивницата несъмнено е изпитала дискомфорт в резултат на засегнатото ѝ право на лична свобода и неприкосновеност, препятствани са правото ѝ на свободно придвижване, правото ѝ на труд, правото на изразяване на собствена воля, без да са налице основания за това). В същото време по делото са събрани доказателства за конкретно изживените от нея емоционални страдания и интензитета им и по – конкретно е установено, че тя живее сама и е преживяла тежко случилото се, постоянно плачела, страхувала се, че отново може да бъде отведена без предупреждение, като била загубила вяра в институциите; притесненията ѝ продължили дълго време след станалото, така за да се успокоява тя приемала лекарства, а понякога употребявала алкохол; била силно засрамена, накърнени били нейните чест и достойнство. При тези данни относно времевия период, за който въззивницата е била лишена от свобода и силата и интензитета на емоционалния отклик, които е предизвикал у нея случилото се и настоящият състав приема, че сума от 500лв., ведно със законната лихва начиная от 02.10.2020г./датата на принудителното ѝ отвеждане за психиатрично изследване в ЦПЗ-Бургас/ би обезщетила въззивницата за действително претърпените неимуществени вреди, като за горницата до размера на претендираното обезщетение до 5001лв., претенцията е неоснователна, тъй като данните по делото сочат краткотрайност на причинения дискомфорт. В този смисъл обжалваното решение следва да бъде частично отменено и претенцията да бъде уважена в посочения размер, като за горницата до претендирания размер решението в отхвърлителната му част макар и по други съображения следва да бъде потвърдено.

Съобразно изхода по делото въззивницата има право на разноски съобразно уважената част от иска за двете инстанции. Пред първа и въззивна инстанция упълномощеният от въззивницата ищца адвокат е предоставил правна помощ по реда на чл.38, ал.1, т.3 от ЗА. При това положение и съобразно разпоредбите на чл.36, ал.1, вр.чл.38, ал.2 от ЗА, вр.чл.7, ал.2, т.3 от НМРАВ съдът определя адв.възнаграждение в размер на 580,05лв. за всяка от инстанциите, от което изчислено съобразно изхода по делото и разпоредбата на чл.10, ал.3 ЗОДОВ въззиваемата страна следва да заплати на адв. Стоян Мемцов от АК-Пловдив сума в размер на по 58лв. за всяка инстанция или общо 116лв.. Въззивницата е сторила следните разноски, както следва: 10лв. за заплатена д.т. за първа инстанция, и д.т.5лв. за въззивна инстанция, които следва да бъдат присъдени в цялост съобразно разпоредбата на чл.10, ал.3 ЗОДОВ.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 69/14.03.2022г., постановено по гр. дело № 871/2021г. по описа на РС-Несебър, **в частта**, с която е отхвърлен иск по чл.2, ал.1, т.1 от ЗОДОВ на Р. Д. ЯП. от гр.Несебър, заявена чрез пълномощника и съдебен адресат адв. Стоян Мемцов от АК-Пловдив с посочен съдебен адрес в гр.Пловдив, ул.Стефан Веркович № 3, ет.1, офис 5 за осъждане на Прокуратурата на Република България, за горницата от 500лв. до претендираната сума от 5001лева, представляващи претърпени неимуществени вреди, причинени й от Постановление от 29.09.2020г. по пр.пр. № 11313/2020г. на РП-Бургас, с което е било разпоредено на МВР-Несебър да организира преглед на въззивницата при психиатър в ЦПЗ-Бургас, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 02.10.2020г. до окончателното изплащане на сумата, **като вместо това ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България с Булстат-121817309, седалище: гр.София, бул.Витоша № 2 да заплати по иск по чл.2, ал.1, т.1 от ЗОДОВ на Р. Д. ЯП. с ЕГН-***** от гр.Несебър, заявена чрез пълномощника и съдебен адресат адв. Стоян Мемцов от АК-Пловдив с посочен съдебен адрес в гр.Пловдив, ул.Стефан Веркович № 3, ет.1, офис 5 сумата от 500лв., представляващи претърпени неимуществени вреди, причинени й от Постановление от 29.09.2020г. по пр.пр. № 11313/2020г. на РП-Бургас, с което е било разпореден предварителен преглед на Я. при психиатър в ЦПЗ-Бургас, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 02.10.2020г. до окончателното изплащане на сумата.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 69/14.03.2022г., постановено по гр. дело № 871/2021г. по описа на РС-Несебър, в останалата му отхвърлителна част от придадените 500лв. до претендирания размер от 5001лв..

ОСЪЖДА чл.78 ГПК, вр.чл.10, ал.3 ЗОДОВ Прокуратурата на Република България с Булстат-121817309, седалище: гр.София, бул.Витоша № 2 да заплати на Р. Д. ЯП. с ЕГН-***** сумата от общо 15лв., представляваща сторените в първоинстанционното и въззивното производство разноски за заплатени държавни такси.

ОСЪЖДА на осн.чл.38, ал.1, т.3 от ЗА, вр. чл.36, ал.1, вр.чл.38, ал.2 от ЗА, вр.чл.7, ал.2, т.3 от НМРАВ, вр.чл10, ал.3 ЗОДОВ Прокуратурата на Република България с Булстат-121817309, седалище: гр.София, бул.Витоша № 2 да заплати на адв. Стоян Мемцов от АК-Пловдив с посочен съдебен адрес в гр.Пловдив, ул.Стефан Веркович № 3, ет.1, офис 5

Решението може да се обжалва пред Върховния касационен съд с касационна жалба в едномесечен срок от връчването му на страните при условията на чл. 280 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____